

**ONDERZOEK
PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
SCHOOLFORT**

B. Bieleman

M. Boendermaker

**ONDERZOEK PILOTPROJECTEN
CAMPUSSEN**

**BENCHMARKRAPPORT
SCHOOLFORT**

December 2010

©INTRAVAL

Groningen-Rotterdam

1. Inleiding

In de periode 2007-2010 heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL in opdracht van het ministerie voor Jeugd en Gezin onderzoek verricht naar negen pilotprojecten voor niet-participerende jongeren. Dit onderzoek bestond uit een effectevaluatie en een procesevaluatie. Voor de effectevaluatie zijn onder meer op drie momenten vragenlijsten afgenomen bij de deelnemers van de projecten (bij instroom, bij uitstroom en een half jaar na uitstroom). In het kader van de procesevaluatie is de aanpak van de projecten beschreven volgens een aantal effectiviteitscriteria en zijn op verschillende momenten gesprekken gevoerd met projectleiders en projectmedewerkers. Bij de laatste interviewronde zijn tevens gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van instanties waarmee de projecten samenwerken. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in drie onderzoeksrapporten.¹

Aanvullend is per project een benchmark opgesteld, waarin de individuele projectresultaten worden vergeleken met de gemiddelde resultaten. Hiermee krijgt elk project inzicht in zijn eigen resultaten. Voor het samenstellen van deze benchmarks is gebruik gemaakt van de gegevens en onderzoeksresultaten zoals gepresenteerd in het eindrapport.

In dit benchmarkrapport komen de resultaten van Schoolfort (Amsterdam) aan de orde. Daarbij wordt om te beginnen kort ingegaan op de belangrijkste projectkenmerken van Schoolfort. In paragraaf 3 komen de resultaten van de deelnemers van Schoolfort op de hoofddoelen en subdoelen aan de orde, waarbij deze resultaten worden afgezet tegen de resultaten van de negen projecten gezamenlijk. In paragraaf 4 wordt nagegaan in hoeverre Schoolfort invulling geeft aan de projectkenmerken die in de evaluatie van de negen projecten naar voren zijn gekomen als werkzame kenmerken voor de aanpak van de deelnemers.

2. Projectkenmerken

In de evaluatie van de pilotprojecten zijn 12 projectkenmerken onderscheiden op basis waarvan de projecten onderling van elkaar kunnen verschillen, namelijk²:

- duur
- intensiteit
- in of buiten de eigen omgeving
- individuele of groepsgerichte aanpak
- toepassing van dwang- en drangmiddelen
- vorm en functie theoretische onderbouwing
- aandacht voor context deelnemer
- competentiegerichte benadering
- het aanbieden van scholing
- aandacht voor discipline en structuur
- aandacht voor nazorg
- samenwerking tussen instanties

Schoolfort is een project van Stichting Herstelling en is bedoeld voor jongeren die dreigen uit te vallen uit het praktijkonderwijs, VMBO of MBO (niveau 1). Deze jongeren volgen een programma van drie maanden, met de mogelijkheid tot verlenging naar zes of negen maanden. Gedurende deze periode zijn de jongeren drie dagen bij Schoolfort. De resterende dagen krijgen ze les op hun eigen school. De jongeren gaan onder begeleiding van een werkmeester aan de slag met het restaureren van forten rondom Amsterdam. Ze worden 's morgens gezamenlijk

¹ Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2008). Onderzoek pilotprojecten campussen. 1. Beschrijving projecten en doelgroep. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam; Bieleman, B. J. Snippe, M. Boendermaker, M. Hofman (2009). Onderzoek pilotprojecten campussen. 2. Voortgang en theoretische onderbouwing. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam; Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.

² Een schematisch overzicht van deze kenmerken is bijgevoegd in bijlage 1.

naar deze locatie gebracht en aan het einde van de middag teruggebracht naar de stad. Bij de plaatsing van deelnemers wordt niet of nauwelijks gewerkt met dwang- of drangmiddelen.

Bij Schoolfort wordt in kleine groepen onder begeleiding van een werkmeester gewerkt aan opdrachten, waarbij iedere jongere aan zijn eigen persoonlijke doelen kan werken. Binnen het project ligt de nadruk op het aanleren van arbeidsgerelateerde vaardigheden. Deelnemers wordt tijdens het project bovendien de mogelijkheid geboden (branche)certificaten te behalen. Bij de beschrijving van de aanpak van Schoolfort wordt niet expliciet verwezen naar een onderliggende theorie. Wel wordt aangegeven dat het bieden van rust en structuur in een niet-schoolse setting buiten de leefomgeving van de jongeren essentiële elementen vormen van de aanpak.

3. Resultaten deelnemers

Voor de evaluatie van de pilotprojecten zijn op verschillende momenten vragenlijsten afgenomen bij de jongeren die in de periode november 2007 tot en met december 2008 bij de pilotprojecten zijn ingestroomd: op het moment van instroom in het project; bij uitstroom uit het project; en een half jaar na uitstroom. Door de instroom- en de uitstroommeting met elkaar te vergelijken wordt een beeld gegeven van de resultaten op korte termijn, terwijl voor de resultaten op langere termijn de instroom- en vervolgmeting met elkaar worden vergeleken.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de resultaten van de deelnemers van Schoolfort. Daarbij wordt om te beginnen ingegaan op de mate waarin de voor de campussen beoogde doelgroep is bereikt. Vervolgens komt de verhouding tussen het aantal jongeren dat is uitgestroomd en het aantal jongeren dat is uitgevallen aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de resultaten van de jongeren op het hoofddoel en de subdoelen. De resultaten van de deelnemers van Schoolfort worden telkens vergeleken met de resultaten van alle deelnemers van de negen pilotprojecten.

3.1 Bereikte doelgroep

Uitgaande van Kamerstukken over de pilotprojecten (TK II 2005/2006, 23 972, nr. 85) en de gesprekken die zijn gevoerd met beleidsmedewerkers van betrokken ministeries zouden de pilotprojecten bedoeld zijn voor jongeren van 12 tot 27 jaar, die gedurende langere tijd niet naar school gaan, geen werk hebben, geen uitkering ontvangen en niet op zoek zijn naar scholing of werk, niet over een startkwalificatie beschikken en door bestaande voorzieningen niet worden bereikt. In later gedateerde stukken (TK II 2006/2007, 31 001, nr. 22) wordt aangegeven dat het gaat om jongeren die niet naar school gaan, geen baan hebben en ook niet op zoek zijn naar werk of opleiding, die soms voor ernstige overlast zorgen of af dreigen te glijden naar blijvende werkloosheid. Ook hierin wordt opgemerkt dat het moet gaan om jongeren die met de gebruikelijke instrumenten niet worden bereikt.

De doelgroep die door de pilotprojecten wordt bereikt komt slechts ten dele overeen met de beoogde doelgroep. Tabel 1 toont de school/werksituatie in de periode voor instroom van de jongeren van Schoolfort en de jongeren uit de totale onderzoeksgroep. Uit de tabel blijkt dat van de 62 jongeren van Schoolfort die in het onderzoek zijn opgenomen vier jongeren (7%) geen werk of scholing hadden in de zes maanden voor instroom in het project. Voor de totale onderzoeksgroep geldt dit voor 13% (37 jongeren). Dit verschil is niet significant.³

³ Gezien het kleine aantal respondenten zijn de mogelijkheden voor het vaststellen van significante verschillen beperkt. Bij het vaststellen van significante verschillen is zowel gekeken naar een waarschijnlijkheidspercentage van 95% ($p < 0,05$) als naar een waarschijnlijkheidspercentage van 90% ($p < 0,10$).

Tabel 1 Beoogde doelgroep: geen werk of school in zes maanden voor instroom

	Schoolfort (n=62)		Totaal (n=277)	
	N	%	n	%
Geen werk of school in zes maanden voor instroom	4	7	37	13
Wel werk of school in zes maanden voor instroom	58	93	240	87
Totaal	62	100	277	100

3.2 Uitstroom versus uitval

Van de 62 jongeren bij Schoolfort die in het onderzoek zijn opgenomen, zijn acht jongeren negatief uitgevallen uit het project (13%) (zie tabel 2). De 54 jongeren (87%) die Schoolfort wel hebben afgerond, kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën, namelijk jongeren die het project volledig hebben afgemaakt (47 jongeren, 87%) en jongeren die het project voortijdig hebben verlaten, maar wel positief hebben afgesloten (7 jongeren, 13%).

Wanneer deze cijfers worden vergeleken met de cijfers voor de negen pilotprojecten gezamenlijk blijkt dat het percentage uitstromers bij Schoolfort hoger is dan bij de totale onderzoeksgroep, respectievelijk 87% en 81%. Dit verschil is niet significant. Bij uitsplitsing binnen de groep uitstromers worden wel significante verschillen gevonden: het percentage jongeren bij Schoolfort dat het project helemaal heeft afgerond is met 87% significant hoger dan bij de totale onderzoeksgroep (65%). Bij de totale onderzoeksgroep geldt dat 39 jongeren (17%) nog niet waren uitgestroomd ten tijde van het afronden van het onderzoek, terwijl dit bij Schoolfort niet voorkomt (ook dit verschil is significant). Dit kan worden verklaard door het feit dat Schoolfort een relatief kort project is.

Tabel 2 Uitstroomsituatie

	Schoolfort (n=62)		Totaal (n=277)	
	n	%	n	%
Positieve uitstroom	54	87	224	81
<i>Project helemaal afgerond¹</i>	47	87	146	65
Voortijdige positieve uitval	7	13	39	17
<i>Nog niet uitgestroomd¹</i>	0	0	39	17
Negatieve uitval	8	13	53	19
Totaal	62	100	277	100

¹ Significant verschil tussen de deelnemers van Schoolfort en de totale onderzoeksgroep, $p < 0,05$.

3.3 Resultaten op hoofddoel

In het onderzoek is nagegaan in hoeverre de deelnemers aan de pilots een verbetering laten zien op het hoofddoel en de subdoelen van de projecten. De hoofddoelstelling van de pilotprojecten is het toeleiden van jongeren naar scholing of werk. Om vast te stellen of dit hoofddoel behaald is, is van alle deelnemers nagegaan of er sprake is van een verbetering in de school- of werksituatie. Daarvoor zijn de gegevens uit de uitstroommeting en de vervolgmeting gecombineerd.

Tabel 3 toont de resultaten op het hoofddoel van de deelnemers van Schoolfort in vergelijking met de totale populatie. Van de 36 jongeren van Schoolfort waarbij meerdere metingen zijn afgenomen, blijkt bij 94% (34 jongeren) een verbetering te hebben plaatsgevonden op het gebied van scholing en/of werk. Dit percentage is significant hoger dan het percentage in de gehele onderzoeksgroep (79%).

Wanneer wordt gekeken naar het type verbetering bij deze jongeren, blijken de resultaten van Schoolfort vergelijkbaar met de totale onderzoeksgroep. Van de 34 jongeren bij Schoolfort die een verbetering laten zien is er bij 23 jongeren (68%) sprake van een verbetering in de schoolsituatie. Bij de totale onderzoeksgroep geldt dit eveneens voor 68%. Ook het percentage jongeren dat een verbetering laat zien in de werksituatie is bij Schoolfort vergelijkbaar met de onderzoeksgroep als geheel (respectievelijk 15% en 14%). Het percentage jongeren dat een verbetering laat zien in de school- én in de werksituatie is bij Schoolfort met 15% iets hoger dan bij de totale onderzoeksgroep (11%), terwijl het percentage jongeren dat doorstroomt naar een ander traject bij Schoolfort met 3% juist lager is dan bij de onderzoeksgroep als geheel (7%). Deze verschillen zijn niet significant.

Tabel 3 Verbetering hoofddoel: school- en/of werksituatie

Verbetering	Schoolfort (n=36)		Totaal (n=169)	
	n	%	n	%
<i>Ja</i> ¹	34	94	133	79
School	23	68	91	68
Werk	5	15	19	14
Ander traject of instelling	1	3	9	7
School en werk	5	15	14	11
<i>Nee</i>	2	6	36	21
Totaal	36	100	169	100

¹ Significant verschil tussen Schoolfort en de totale onderzoeksgroep, $p < 0,05$.

3.4 Resultaten op subdoelen

Naast het hoofddoel worden door de projecten verschillende subdoelen onderscheiden. Deze subdoelen moeten ertoe bijdragen dat de hoofddoelstelling wordt behaald. Hoewel de subdoelen die de projecten nastreven divers zijn, wordt een aantal subdoelen door de meeste projecten genoemd, namelijk:

- het vergroten van de motivatie
- het versterken van het gevoel van eigenwaarde
- het bijbrengen van (zelf)discipline
- het aanleren van sociale vaardigheden
- het verminderen van criminaliteit en probleemgedrag

Korte termijn

Door de scores van de instroommeting te vergelijken met de scores van de uitstroommeting, kan inzicht worden verkregen in de verbeteringen van de subdoelen op korte termijn. Tabel 4 toont de scores van de subdoelen bij de instroommeting en de uitstroommeting van de deelnemers van Schoolfort en de deelnemers uit de totale onderzoeksgroep.

De veranderingen die op korte termijn bij de deelnemers van Schoolfort hebben plaatsgevonden zijn vergelijkbaar met de gemiddelde resultaten van de totale doelgroep. Er worden enkele kleine (niet statistisch te onderbouwen) verschillen gevonden. Zo scoren de deelnemers van Schoolfort op de instroommeting met 8,7 hoger op gevoel van eigenwaarde dan de totale onderzoeksgroep (8,0). Bij de totale onderzoeksgroep stijgt het gevoel van eigenwaarde gedurende het project naar 8,2 op de uitstroommeting, terwijl de score bij de deelnemers van Schoolfort gelijk blijft. Op de subdoelen motivatie, (zelf)discipline en sociale vaardigheden scoren de deelnemers van Schoolfort op de uitstroommeting iets lager dan op de instroommeting, terwijl bij de totale onderzoeksgroep sprake is van een kleine stijging in de scores op deze subdoelen. Het middelengebruik is bij de deelnemers van Schoolfort met 2,8 enigszins lager dan bij de totale onderzoeksgroep (3,2). Bij uitstroom is dit middelengebruik

gezakt naar 2,4, terwijl het middelengebruik bij de totale onderzoeksgroep juist iets stijgt naar 3,3.

Tabel 4 Scores subdoelen korte termijn (instroom- en uitstrooimeting)

	Schoolfort (n=26-33)				Totaal (n=107-138)			
	Instroom		Uitstroom		Instroom		Uitstroom	
	m ¹	sd ²	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	8,3	0,8	8,2	0,7	8,3	0,6	8,5	0,8
Gevoel van eigenwaarde	8,7	1,3	8,7	1,2	8,0	1,7	8,2	1,6
(Zelf)discipline	7,0	1,7	6,8	1,7	7,0	1,5	7,1	1,5
Sociale vaardigheden	6,7	1,0	6,6	1,1	6,4	1,0	6,5	1,1
Middelengebruik	2,8	2,8	2,4	2,3	3,2	3,0	3,3	2,8
Strafbare gedragingen	1,2	1,5	0,4	0,8	1,2	1,7	0,5	1,0

¹ m = gemiddelde; ² sd = standaarddeviatie

Langere termijn

Door de instrooimeting en de vervolgmeting met elkaar te vergelijken kan een beeld worden verkregen van de veranderingen van de deelnemers op de subdoelen op langere termijn (tabel 5). Op de variabelen motivatie, middelengebruik en strafbare gedragingen laten de deelnemers van Schoolfort op lange termijn een beeld zien dat vergelijkbaar is met de totale onderzoeksgroep: de motivatie en het middelengebruik stijgt, terwijl het aantal strafbare gedragingen afneemt. Op het subdoel sociale vaardigheden scoren de deelnemers van Schoolfort op de vervolgmeting met 6,3 lager dan op het moment van instroom (6,7), wat wijst op een verslechtering van de sociale vaardigheden. Dit verschilt significant van de verandering op dit subdoel bij de totale onderzoeksgroep, waar juist sprake is van lichte stijging (van 6,4 naar 6,5). Op de subdoelen gevoel van eigenwaarde en (zelf)discipline vertonen de deelnemers van Schoolfort niet of nauwelijks verandering: ze scoren op de instrooimeting 9,0 en op de vervolgmeting 8,9 op gevoel van eigenwaarde en op beide metingen 6,9 op (zelf)discipline. Bij de totale onderzoeksgroep is bij deze beide subdoelen sprake een lichte verbetering. Deze verschillen tussen Schoolfort en de totale onderzoeksgroep zijn niet significant.

Tabel 5 Scores subdoelen lange termijn (instroom- en vervolgmeting)

	Schoolfort (n=8-22)				Totaal (n=55-98)			
	Instroom		Vervolg		Instroom		Vervolg	
	m	sd	m	sd	m	sd	m	sd
Motivatie	7,9	0,6	8,3	1,1	8,1	0,6	8,5	0,9
Gevoel van eigenwaarde	9,0	1,0	8,9	1,1	8,0	1,8	8,4	1,4
(Zelf)discipline	6,9	1,9	6,9	1,8	6,8	1,5	7,3	1,5
<i>Sociale vaardigheden¹</i>	<i>6,7</i>	<i>1,1</i>	<i>6,3</i>	<i>1,1</i>	<i>6,4</i>	<i>0,9</i>	<i>6,5</i>	<i>1,1</i>
Middelengebruik	2,3	2,6	2,6	3,0	3,5	2,9	4,2	3,3
Strafbare gedragingen	1,2	1,7	0,3	0,9	1,7	1,9	0,5	1,0

¹ Significant verschil tussen verschilscore Schoolfort en verschilscore bij totale onderzoekspopulatie, $p < 0,10$.

4. Leerpunten proces- en effectevaluatie

In het onderzoek naar de negen pilotprojecten is nagegaan welke projectkenmerken een belangrijke rol spelen bij het behalen van succes. Hierbij is ten eerste gebruik gemaakt van de informatie uit de procesevaluatie. In de gesprekken met projectmedewerkers, projectleiders en samenwerkende partijen, die in het kader van de procesevaluatie zijn gevoerd, zijn verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die door de betrokkenen van belang worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens uit de effectevaluatie. In de effectevaluatie is nagegaan in hoeverre de aanwezigheid van verschillende kenmerken verband houdt met het behalen van resultaten op het hoofddoel en de subdoelen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de projectenkenmerken die uit de proces- en effectevaluatie als relevant naar voren zijn gekomen, waarbij telkens wordt aangegeven in hoeverre Schoolfort invulling geeft aan deze kenmerken.

4.1 Leerpunten procesevaluatie

In de gesprekken met projectleiders, projectmedewerkers en andere betrokken partijen zijn zeven verschillende aandachtspunten naar voren gekomen die waardevol worden geacht voor de aanpak van niet-participerende jongeren.⁴ In matrix 1 wordt een overzicht gegeven van deze aandachtspunten, waarbij tevens wordt aangegeven in hoeverre Schoolfort invulling geeft aan deze elementen. Van de zeven elementen die uit de procesevaluatie als waardevol naar voren zijn gekomen, zijn twee elementen bij Schoolfort aanwezig, namelijk het bieden van concrete, nuttige en arbeidsgerelateerde werkzaamheden en kleinschaligheid. Daarnaast komen enkele elementen gedeeltelijk terug in de aanpak Schoolfort, waaronder het bieden van een individuele aanpak op maat en het bieden van een integrale aanpak, waarin verschillende partijen samenwerken.

Matrix 1 Waardevolle elementen op basis van procesevaluatie

Waardevolle elementen	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Schoolfort	Toelichting
Intensieve, geïntegreerde 12-uursaanpak	Nee	De aanpak van Schoolfort is met name gericht op het aanleren van werknemersvaardigheden. Er is geen sprake van een geïntegreerde 12-uurs aanpak.
Bieden van concrete, nuttige en arbeidsgerelateerde werkzaamheden	Ja	Op de verschillende werklocaties van Schoolfort worden door de deelnemers concrete, arbeidsgerelateerde werkzaamheden uitgevoerd onder leiding van een werkmeester.
Integrale aanpak waarin verschillende partijen samenwerken	Deels	Samenwerking met andere organisaties behoort niet tot de kern van Schoolfort. Wel wordt intensief contact onderhouden met de school van de deelnemers.
Individuele aanpak op maat	Deels	Het grootste deel van het programma vindt plaats in groepsverband, waarbij deelnemers wel aan hun persoonlijke doelen kunnen werken.
Betrekken van sociale omgeving	Deels	Schoolfort vindt plaats buiten de directe sociale omgeving van de deelnemers. Wel worden contacten met de scholen van de deelnemers onderhouden.
Fasering in de aanpak	Nee	In de beschrijving van de aanpak van Schoolfort wordt niet expliciet gesproken over fasering.
Kleinschaligheid	Ja	Bij Schoolfort werken de deelnemers in kleine groepen op een werklocatie onder leiding van een werkmeester.

⁴ Een uitgebreide uiteenzetting van de ervaringen van betrokken partijen bij Schoolfort is opgenomen in bijlage 5 van het eindrapport (Bieleman, B. en M. Boendermaker (2010). Onderzoek pilotprojecten campussen. 3. Eindrapport: proces- en effectevaluatie. St. INTRAVAL, Groningen- Rotterdam).

4.2 Werkzame kenmerken effectevaluatie

In de analyses van de evaluatie van de pilotprojecten campussen is nagegaan in hoeverre de projectkenmerken verband houden met de door de projecten behaalde resultaten op het hoofddoel en de subdoelen. Hieronder worden deze werkzame kenmerken besproken, waarbij tevens wordt nagegaan in hoeverre Schoolfort invulling geeft aan deze kenmerken.

Hoofddoelen

Uit de effectevaluatie blijkt ten eerste dat deelnemers bij projecten die veel nadruk leggen op discipline en structuur vaker een verbetering laten zien op het hoofddoel dan deelnemers van projecten waarbij hiervoor niet expliciet aandacht is. Daarnaast blijken deelnemers van korte en middellange projecten het meeste te verbeteren wat betreft school- of werksituatie. De deelnemers van projecten die langer dan 12 maanden duren laten minder vaak een verbetering zien in hun school- of werksituatie. Matrix 2 toont dat Schoolfort over deze beide werkzame kenmerken beschikt: het project duurt drie tot zes maanden (met een mogelijke verlenging naar negen maanden) en het bieden van discipline en structuur vormt een essentieel onderdeel van het project.

Matrix 2 Werkzame kenmerken hoofddoel

Werkzaam projectkenmerk	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Schoolfort
Veel nadruk op discipline en structuur	Ja
Trajectduur minder dan 12 maanden	Ja

Subdoelen

Wat betreft het belang van de verschillende projectkenmerken voor de verbetering op de subdoelen worden in het onderzoek geen duidelijke trends gevonden. Wel blijken verschillende projectkenmerken verband te houden met verbetering op één of enkele subdoelen. In totaal zijn 13 verbanden aangetroffen. Zo blijken projecten met een duur van 6 tot 12 maanden op korte termijn een sterkere verbetering te laten zien in de motivatie van deelnemers dan projecten met een duur van 3 tot 6 maanden. Op lange termijn blijken bijvoorbeeld de sociale vaardigheden van deelnemers van projecten binnen de eigen leefomgeving van de jongeren meer te verbeteren dan van deelnemers van projecten buiten de leefomgeving.

In onderstaande matrices wordt een compleet overzicht gegeven van de subdoelen en de projectkenmerken die verband houden met verbetering op deze subdoelen op korte termijn (matrix 3) en lange termijn (matrix 4). Daarbij wordt tevens aangegeven of bij Schoolfort sprake is van deze kenmerken.

Matrix 3 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen korte termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Schoolfort
Motivatie	Trajectduur 6-12 maanden Intensiteit van 12 uur per dag Expliciet aandacht voor context Scholingsaanbod ⁵ Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Nee Nee Nee Nee Nee
Sociale vaardigheden	Toepassing van dwang en drang	Nee
Middelengebruik	Buiten de eigen omgeving	Ja
Strafbare gedragingen	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde (zelf)discipline	Geen	

⁵ Met scholingsaanbod wordt bedoeld het aanbieden van de mogelijkheid tot het behalen van een diploma voor VMBO, HAVO, VWO of MBO.

Matrix 4 Werkzame kenmerken voor verbeteren subdoelen lange termijn

Subdoel	Projectkenmerk dat verband houdt met verbetering op dit subdoel	Aanwezigheid van dit kenmerk bij Schoolfort
Sociale vaardigheden	Binnen de eigen omgeving Theoretische onderbouwing Bieden van nazorgprogramma Toepassing van dwang en drang Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering / als kern van het project	Nee Nee Nee Nee Nee
(zelf)discipline	Toepassing van dwang en drang	Nee
Middelengebruik	Geen	
Strafbare gedragingen	Geen	
Motivatie	Geen	
Gevoel voor eigenwaarde	Geen	

De 13 verbanden die in het onderzoek zijn gevonden betreffen in totaal negen verschillende projectkenmerken. Bij Schoolfort is één van deze kenmerken aanwezig, namelijk het bieden van een project buiten de eigen omgeving van de jongere.

BIJLAGE 1 PROJECTKENMERKEN SCHOOLFORT

Onderstaand schema geeft een overzicht van de projectkenmerken waarop de negen pilotprojecten voor niet-participerende onderling van elkaar verschillen. De kenmerken van Schoolfort zijn gearceerd weergegeven.

Matrix 1 Overzicht projectkenmerken Schoolfort

Projectkenmerken	Buiten de eigen omgeving		In de eigen omgeving
In- of buiten eigen omgeving	Buiten de eigen omgeving		In de eigen omgeving
Aandacht voor context deelnemer	Niet expliciet aandacht voor context deelnemer	Expliciet aandacht voor context deelnemer	
Gebruik competentie- of oplossingsgerichte benadering	Competentie- of oplossingsgerichte benadering is niet expliciet genoemd als onderdeel van de methodiek	Competentie- of oplossingsgerichte benadering is beschreven als essentieel onderdeel van de methodiek	
Duur	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	Langer dan 12 maanden
Intensiteit	8 uur of minder per dag	12 uur per dag	24 uur per dag
Aanbieden van scholing in binnen het project	Geen scholingsaanbod binnen de setting van het project	Mogelijkheid tot behalen van certificaten	VMBO, HAVO, VWO of MBO binnen de setting van het project
Individuele of groepsgerichte aanpak	Voornamelijk groepsgericht	Zowel groepsgericht als individueel	Voornamelijk individueel
Toepassing dwang/drang	Niet of nauwelijks toepassing van dwang- of drangmiddelen	Bij sommige deelnemers toepassing van dwang- of drang	Deelname aan project alleen mogelijk op last van rechter of voogd
Aandacht voor discipline en structuur	Bieden van structuur wordt niet genoemd als essentieel onderdeel	Wel aandacht voor structuur, maar minder nadrukkelijk	Discipline en structuur als essentieel onderdeel van de aanpak
Samenwerking met betrokkenen	Samenwerking bestaat met name uit contact met verwijzers of het inschakelen van gespecialiseerde hulp	Samenwerking als belangrijk element in de uitvoering	Samenwerking als kern van het project
Aandacht voor nazorg	Geen actief, gestructureerd nazorgtraject	Nazorg wordt verzorgd door samenwerkende instantie	Nazorgprogramma door project zelf
Vorm en functie theoretische onderbouwing	Geen schriftelijk vastgelegde theorie	Theorie vanuit overkoepelende organisatie/ theorie niet vooraf schriftelijk vastgelegd	Theorie als fundament voor de aanpak

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

December 2010

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: B. Bieleman en M. Boendermaker
Opdrachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport